

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

19. juuli 2012*

Internet — Tippdomeen .eu — Määrus (EÜ) nr 874/2004 — Domeeninimed —
Etapiviisiline registreerimine — Artikli 12 lõige 2 — Mõiste „varasemate õiguste litsentsisaajad” — Isik,
kellele kaubamärgiomanik on andnud loa registreerida tema enda nimel, kuid nimetatud
kaubamärgiomaniku arvel selle kaubamärgiga identne või sarnane domeeninimi — Loa puudumine
asjaomase tähise kui kaubamärgi muul viisil kasutamiseks

Kohtuasjas C-376/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour d'appel de Bruxelles'i (Belgia) 29. juuni 2011. aasta otsusega
esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juulil 2011, menetluses

Pie Optiek SPRL

versus

Bureau Gevers SA,

European Registry for Internet Domains ASBL,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J.N. Cunha Rodrigues, kohtunikud U. Lõhmus (ettekandja), A. Rosas,
A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 21. märtsi 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Pie Optiek SPRL, esindaja: advokaadid E. Wéry ja T. van Innis,
- Bureau Gevers SA, esindajad: advokaadid B. Docquir ja B. Michaux,
- European Registry for Internet Domains ASBL, esindajad: advokaadid G. Glas ja H. Haouideg,
- Euroopa Komisjon, esindajad: F. Bulst ja C. Vrignon,

olles 3. mai 2012. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada komisjoni 28. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 874/2004, millega kehtestatakse tippdomeeni .eu rakendamise ja kasutamise üldeeskirjad ning selle registreerimise põhimõtted (ELT L 162, lk 40; ELT eriväljaanne 13/34, lk 825), artikli 12 lõiget 2 ja artikli 21 lõike 1 punkti a.
- 2 See taotlus esitati kahe kohtuvaidluse raames, mille üks pool on Pie Optiek SPRL (edaspidi „Pie Optiek”) ja teine pool vastavalt Bureau Gevers SA (edaspidi „Bureau Gevers”) ja European Registry for Internet Domains ASBL (edaspidi „EURid”), ning mis käsitlevad domeeninime www.lensworld.eu registreerimist Bureau Geversi poolt tema enda nimel, kuid Walsh Optical Inc. (edaspidi „Walsh Optical”) arvel; Walsh Optical on USA äriühing, kellele kuulub kaubamärk, millele kõnealune domeeninimi vastab.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 733/2002

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. aprilli 2002. aasta määruse (EÜ) nr 733/2002 tippdomeeni .eu kasutuselevõtu kohta (EÜT L 113, lk 1; ELT eriväljaanne 13/29, lk 394) põhjendustes 6 ja 16 on kirjas:

„(6) Tippdomeeni .eu kaudu peaks siseturg olema Internetil rajaneval virtuaalturul paremini nähtav. Tippdomeen .eu peaks looma selgelt määratletud sideme ühendusega, sellega seotud õigusraamistikuga ning Euroopa turuga. See peaks võimaldama ühenduses asuvatel ettevõtjatel, organisatsioonidel ja füüsilistel isikutel registreerida end konkreetse domeeni alla, mis muudab selle sideme eksimatult äratuntavaks. Sellisena ei ole tippdomeen .eu mitte üksnes Euroopa elektroonilise kaubanduse võtmetähtsusega koostisosa, vaid aitab ka kaasa [EÜ] artiklis 14 sätestatud eesmärkide saavutamisele.

[...]

„(16) Avaliku korra eeskirjadega, mis tuleks vastu võtta domeeninimede spekulatsiooni ja kuritarvitamise eesmärgil registreerimise vältimiseks, tuleks ette näha, et varem siseriiklike ja/või ühenduse õigusaktidega kehtestatud või ametiasutuste poolt tunnustatud õiguste valdajatele võimaldatakse konkreetne ajavahemik (ooteaeg), mille käigus nende domeeninimede registreerimise õigus on reserveeritud üksnes sellistele [...] õiguste valdajatele [ja avalikele asutustele]”. [Siin ja edaspidi on määruse tsitaate parandatud Euroopa Kohtus, kuna määruse eestikeelne tõlge on ebatäpne; mõiste „õiguste valdajad” asemel on edaspidi kasutatud mõistet „õiguste omajad”.]

- 4 Vastavalt nimetatud määruse artiklile 1 näeb see määrus ette tippdomeeni .eu kasutuselevõtu korra, sealhulgas registri määramise korra ning üldpõhimõtted, mille raames register tegutseb.
- 5 Sama määruse artikli 4 lõige 2 sätestab:

„Registri kohustused on:

[...]

- b) akrediteeritud registreerijate vahendusel domeeninimede registreerimine tippdomeeni .eu alla, kui seda taotleb:
- i) ettevõtja, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või põhitegevuskoht on ühenduses, või
 - ii) organisatsioon, mille asukoht on ühenduses, ilma et see piiraks siseriiklike õigusaktide kohaldamist, või
 - iii) füüsiline isik, kelle peamine elukoht on ühenduses”.

6 Määruse nr 733/2002 artikli 5 lõige 1 näeb ette:

„[K]omisjon [võtab] vastu [...] eeskirjad[, mis] hõlmavad:

[...]

- b) avaliku korra eeskirju seoses domeeninimede registreerimisega spekulatsiooni või kuritarvitamise eesmärgil, sealhulgas domeeninimede registreerimise etapiviisilist korraldust, et tagada varem siseriiklike ja/või ühenduse õigusaktidega kehtestatud või [tunnustatud õiguste omajatele ja avalikele asutustele] nõuetekohane ajutine võimalus oma nimi registreerida”.

7 Kõnealuse sätte alusel võttis komisjon vastu määruse nr 874/2004.

Määrus nr 874/2004

8 Määruse nr 874/2004 põhjenduses 12 on kirjas:

„Kaitsmaks ühenduse või siseriikliku õiguse poolt tunnustatud varasemaid õigusi, tuleks kehtestada etapiviisilise registreerimise kord. Etapiviisiline registreerimine peaks toimuma kahes etapis, eesmärgiga tagada varasemate õiguste [omajatele] asjakohane võimalus registreerida nimed, millele neil on varasemad õigused. [...]”

9 Sama direktiivi artikli 2 esimese, teise ja kolmanda lõigu kohaselt:

„Määruse (EÜ) nr 733/2002 artikli 4 lõike 2 [punkti b] kohaselt selleks õigustatud isik võib tippdomeeni .eu all registreerida ühe või mitu domeeninime.

Ilma et see piiraks IV peatüki kohaldamist, eraldatakse konkreetne domeeninimi kasutamiseks õigustatud isikule, kelle taotluse on register saanud esimesena tehniliselt korrektsel viisil ja koosõlas käesoleva määrusega. Käesoleva määruse tähenduses viidatakse sellele kriteeriumile kui saabumise järjekorras teenindamise põhimõttele.

Kui domeeninimi on registreeritud, pole see enam teistele registreerimiseks kättesaadav, kuni registreering aegub ja seda ei uuendata või kuni domeeninimi tühistatakse.” [täpsustatud tõlge]

10 Määruse nr 874/2004 IV peatükk, kuhu kuuluvad selle määruse artiklid 10–14, käsitleb etapiviisilist registreerimist. Artikli 10 lõike 1 esimene ja teine lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Siseriikliku ja/või ühenduse õiguse poolt tunnustatud või kindlaks määratud varasemate õiguste [omajatel ja avalikel asutustel] on õigus taotleda domeeninimede registreerimist etapiviisilise registreerimise perioodi jooksul, enne kui algab .eu domeeni üldine registreerimine.

Varasemad õigused – hõlmavad muu hulgas registreeritud siseriiklikke ja ühenduse kaubamärke [...].”
[täpsustatud tõlge]

11 Nimetatud määruse artikli 12 lõike 2 esimene, teine ja kolmas lõik sätestavad:

„Etapiiviilise registreerimise perioodi kestus on neli kuud. Domeeninimede üldine registreerimine ei alga enne etapiiviilise registreerimise perioodi lõppemist.

Etapiiviiline registreerimine koosneb kahest kahekuulisest osast.

Etapiiviilise registreerimise esimese osa jooksul saavad varasemate õiguste [omajad] või litsentsiomanikud ja artikli 10 lõikes 1 nimetatud avalikud asutused taotleda ainult siseriiklike või ühenduse kaubamärkide, geograafiliste tähistega ning artikli 10 lõikes 3 osutatud nimede ja akronüümide registreerimist domeeninimedena.” [Mõiste „litsentsiomanikud” asemel on edaspidi kasutatud mõistet „litsentsisaajad”].

12 Määruse nr 874/2004 artikkel 21 „Spekulatiivsed ja kuritarvituslikud registreeringud” näeb lõikes 1 ette:

„Registreeritud domeeninimi kuulub tühistamisele asjakohast kohtuvälist või kohtumenetlust kasutades, kui nimi on identne või segadusseajavalt sarnane nimega, millel on siseriikliku või ühenduse õiguse poolt tunnustatud või antud õigusi nagu artikli 10 lõikes 1 mainitud õigused, ja kui:

- a) [omaja] on selle registreerinud, omamata nimele õigusi ega õigustatud huvi; või
- b) nimi on registreeritud või seda kasutatakse pahauskselt.”

Esimene direktiiv 89/104/EMÜ

13 Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta esimene direktiiv 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1989, L 40, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 92) sisaldas artiklit 5 „Kaubamärgiga antavad õigused”, mis sätestas lõigetes 1 ja 2:

„1. Registreeritud kaubamärk annab omanikule selle kasutamise ainuõiguse. Omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast kaubandustegevuse käigus ilma tema loata:

- a) kõiki kaubamärgiga identseid tähiseid kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud;
- b) kõiki tähiseid, mille identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ning identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ja tähisega kaitstud kaupade või teenustega on tõenäoline, et üldsus võib need omavahel segi ajada või tekitada seoseid kaubamärgi ja tähise vahel.

2. Lisaks sellele võib iga liikmesriik sätestada, et omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid tema nõusolekuta kasutamast kaubandustegevuse käigus mis tahes tähist, mis on identne või sarnane kaubamärgiga, mis on välja antud kaupade või teenuste jaoks, mis ei ole sarnased nende kaupade või teenustega, mille jaoks kõnealune kaubamärk on registreeritud, ja juhul kui selle tähise põhjusest kasutamine kasutaks ebaõiglaselt ära või kahjustaks varasema kaubamärgi eristatavust või mainet.”

14 Selle direktiivi artikkel 8 „Litsentsimine” oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Kaubamärk võib olla litsentsi objektiks ühe või kõigi kaupade või teenuste osas, mille jaoks ta on registreeritud, kogu asjaomasel liikmesriigis või mõnes selle osas. Litsents võib olla ainulitsents või lihtlitsents.

2. Kaubamärgi omanik võib kasutada sellest kaubamärgist tulenevaid õigusi sellise litsentsiaadi suhtes, kes rikub oma litsentsilepingu sätteid seoses selle kestusega, kaubamärgi registreeritud kasutusviisiga, litsentsi objektiks olevate kaupade ja teenuste ulatusega, territooriumiga, kus võib kaubamärki kinnitada või litsentsiaadi valmistatavate kaupade või pakutavate teenuste kvaliteediga.” [Mõiste „litsentsiaat” asemel on edaspidi kasutatud mõistet „litsentsisaaja”.]

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 Pie Optiek on Belgia äriühing, kes on tegev kontaktläätsede, prillide ja muude optikakaupade internetimüügi sektoris. Talle kuulub sõnalist tähist „Lensworld” ja maailma stiliseeritud tasapinnalist kujutist sisaldav Beneluxi kujutismärk, mille registreerimise taotlus esitati 8. detsembril 2005 ja mis registreeriti 4. jaanuaril 2006 kaupade ja teenuste jaoks, mis kuuluvad kaubamärkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppe (uuesti läbi vaadatud ja muudetud kujul) klassidesse 5, 9 ja 44. Ta haldab veebilehte www.lensworld.be.
- 16 Bureau Gevers on Belgia äriühing, kes tegeleb nõustamisega intellektuaalomandi valdkonnas.
- 17 Walsh Optical tegeleb samuti kontaktläätsede ja muude optikatoodete internetimüügiga. Ta haldab alates 1998. aastast veebilehte www.lensworld.com ja talle kuulus ka Beneluxi kaubamärk Lensworld, mille registreerimise taotlus esitati 20. oktoobril 2005 ja mis registreeriti 26. oktoobril 2005 nimetatud Nizza kokkuleppe klassi 35 kuuluvate kaupade ja teenuste jaoks. Kõnealune kaubamärk kustutati registrist 30. oktoobril 2006.
- 18 Walsh Optical sõlmis 18. novembril 2005 Bureau Geversiga lepingu nimega „License Agreement” („litsentsileping”, edaspidi „põhikohtuasjas vaidluse all olev leping”).
- 19 Nimetatud lepingu punkti 1 kohaselt on selle lepingu ainus ese lubada litsentsisaajal registreerida domeeninimi enda nimel, kuid litsentsiandja arvel, määratleda kummagi poole õigused ja kohustused litsentsilepingu kehtivuse ajaks ning korraldada protseduur, mille käigus litsentsisaaja annab ühe või mitu .eu domeeninime üle litsentsiandjale või viimase poolt määratud isikule.
- 20 Vastavalt põhikohtuasjas vaidluse all oleva lepingu punktile 2, mis kannab nime „Litsentsiandja õigused”, võib litsentsiandja igal hetkel nõuda, et litsentsisaaja kustutaks kõnealuse lepingu I lisas nimetatud ühe või mitu domeeninime või annaks domeeninime kiiresti ja tasuta üle litsentsiandjale või viimase poolt määratud kolmandale isikule.
- 21 Sama lepingu punkti 3 kohaselt kohustub litsentsiandja maksma litsentsisaajale teenustasu, ilma milleta domeeninimesid ei registreerita, säilitata ega uuendata.
- 22 Põhikohtuasjas vaidluse all oleva lepingu punktis 4, kus on kirjas litsentsisaaja õigused, on täpsustatud, et litsentsisaaja esitab litsentsiandjale oma teenuste eest arved.
- 23 Litsentsisaaja kohustuste hulgas on nähtuvalt kõnealuse lepingu punktist 5 mõistlike pingutuste tegemine ühe või mitme domeeninime kohta .eu taotluse esitamiseks ja .eu registreeringu saamiseks. Muu hulgas nõustub litsentsisaaja sellega, et registreerimise korral jääb domeeninimi litsentsiandja ainuomandisse ning litsentsisaaja kinnitab, et ta ei kasuta seda nime viisil, mis on vastuolus asjaomase lepingu tingimustega.
- 24 EURidi poolt Euroopa Kohtule esitatud kirjalikest märkustest nähtub, et määruse nr 874/2004 IV peatüki kohase etapiviisilise registreerimise esimene osa algas 7. detsembril 2005.

- 25 Samal kuupäeval esitas Bureau Gevers EURidile enda nimel, kuid Walsh Opticali arvel domeeninime „lensworld.eu” registreerimise taotluse. Kõnealune domeeninimi eraldati Bureau Geversile 10. juulil 2006.
- 26 17. jaanuaril 2006 taotles ka Pie Optiek domeeninime „lensworld.eu” registreerimist, kuid tema taotlus jäeti rahuldamata, kuna Bureau Geversi taotlus oli varasem.
- 27 Pie Optiek esitas Tšehhi Vabariigi vahekohtule, mis on .eu domeeninimedega seotud vaidluste kohtuvälise lahendamise organ, nimetatud domeeninime Bureau Geversile eraldamise vaidlustamise taotluse, mis jäeti 12. märtsi 2007. aasta otsusega rahuldamata. Ka Pie Optieki poolt Tribunal de première instance de Bruxelles'ile (Brüsseli esimese astme kohus) esitatud hagi jäeti selle kohtu 14. detsembri 2007. aasta otsusega rahuldamata.
- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohtus, kellele esitati apellatsioonkaebus viimatinimetatud kohtuotsuse peale, väitis Pie Optiek eelkõige, et põhikohtuasjas vaidluse all olev leping ei muuda Bureau Geversit varasemate õiguste litsentsisaajaks määruse nr 874/2004 artikli 12 lõike 2 kolmanda lõigu tähenduses, ning et lisaks ei ole sellel äriühingul õigusi ega õigustatud huvi sama määruse artikli 21 lõike 1 punkti a tähenduses.
- 29 Bureau Gevers on seisukohal, et kaubamärgi litsentsilepingu ese ei ole tingimata ainult luba pakkuda selle kaubamärgiga tähistatud kaupu või teenuseid, vaid see võib puudutada kõiki või teatavat osa asjaomase kaubamärgi omaniku eesõigustest, sealhulgas luba registreerida domeeninimi.
- 30 Neil asjaoludel otsustas Cour d'appel de Bruxelles kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas määruse [nr 874/2004] artikli 12 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus asjaomane varasem õigus on kaubamärgiõigus, võib mõiste „varasemate õiguste litsentsisaajad” viidata isikule, kellele kaubamärgi omanik on andnud üksnes loa registreerida litsentsisaaja nimel, kuid litsentsiandja arvel asjaomase kaubamärgiga identne või sarnane domeeninimi, ilma et sellel isikul oleks siiski lubatud kõnealust kaubamärki muul viisil kasutada või kasutada tähist kaubamärgina, näiteks kaupade või teenuste turustamiseks kaubamärgi all?
2. Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis kas määruse [nr 874/2004] artikli 21 lõike 1 punkti a tuleb tõlgendada nii, et „õigus või õigustatud huvi” esineb isegi juhul, kui „varasemate õiguste litsentsisaaja” on registreerinud .eu domeeninime enda nimel, kuid kaubamärgi omaniku arvel, kui viimane ei ole vastavalt määruse [nr 733/2002] artikli 4 lõike 2 punktile b õigustatud isik?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimese küsimuse analüüs

- 31 Esimene küsimus puudutab mõistet „varasemate õiguste litsentsisaajad”, mis on kirjas määruse nr 874/2004 artikli 12 lõike 2 kolmandas lõigus.
- 32 Kõnealuse määruse artikli 10 lõike 1 teises lõigus on küll täpsustatud, et eeskätt hõlmab mõiste „varasemad õigused” registreeritud siseriiklikke ja ühenduse kaubamärke, kuid mõistet „litsentsisaaja” ei ole selles määruses määratletud. Nimetatud määratluse osas ei sisalda see määrus ka sõnaselget viidet liikmesriikide õigusele.

- 33 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika põhjal tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest kui ka võrdsuse põhimõttest, et niisuguses liidu õiguse sättes sisalduvaid mõisteid, millega seoses ei viidata otseselt liikmesriikide õigusele nende tähenduse ning ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb üldjuhul kogu Euroopa Liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning selleks tuleb arvestada sätte konteksti ja vastava regulatsiooniga taotletavat eesmärki (vt eelkõige 18. jaanuari 1984. aasta otsus kohtuasjas 327/82: Ekro, EKL 1984, lk 107, punkt 11; 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-287/98: Linster, EKL 2000, lk I-6917, punkt 43, ja 22. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-190/10: Génesis, punkt 40).
- 34 Peale selle tuleb rakendusmäärust võimaluse korral tõlgendada nii, et see oleks kooskõlas alusmääruse sätetega (24. juuni 1993. aasta otsus kohtuasjas C-90/92: Dr. Treutter, EKL 1993, lk I-3569, punkt 11, ja 26. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-32/00 P: komisjon vs. Boehringer, EKL 2002, lk I-1917, punkt 53).
- 35 Kuna määrus nr 874/2004 on määruse nr 733/2002 artikli 5 lõike 1 alusel vastu võetud rakendusmäärus, siis tuleb mõistele „litsentsisaaja” liidus autonoomse ja ühetaolise tõlgenduse andmiseks arvestada viimati nimetatud määruse eesmärgi ja sätteid.
- 36 Sellega seoses ilmneb määruse nr 733/2002 põhjendusest 6, et tippdomeen .eu võeti kasutusele selleks, et muuta siseturg Internetil rajaneval virtuaalturul paremini nähtavaks, luues selgelt määratletud sideme liiduga, sellega seotud õigusraamistikuga ning Euroopa turuga, ning võimaldades liidus asuvatel ettevõtjatel, organisatsioonidel ja füüsilistel isikutel registreerida end konkreetse domeeni alla, mis muudab selle sideme eksimatult äratuntavaks.
- 37 Seda eesmärki silmas pidades näeb määruse nr 733/2002 artikli 4 lõike 2 punkt b ette, et tippdomeeni .eu alla registreeritakse domeeninimed, mille registreerimist taotleb ettevõtja, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või põhitegevuskoht on liidus, või organisatsioon, kelle asukoht on liidus, ilma et see piiraks siseriiklike õigusaktide kohaldamist, või füüsiline isik, kelle elukoht on liidus. Niisugused ettevõtjad, organisatsioonid või isikud on määruse nr 874/2004 artikli 2 esimese lõigu tähenduses õigustatud isikuteks, kes võivad registreerida ühe või mitu domeeninime kõnealuse tippdomeeni alla.
- 38 Lisaks ilmneb määruse nr 733/2002 põhjendusest 16 ja määruse nr 874/2004 põhjendusest 12 ning viimati nimetatud määruse artikli 10 lõike 1 esimesest lõigust, et etapiviisilise registreerimise perioodil on õigus taotleda domeeninimede registreerimist ainult „siseriikliku ja/või ühenduse õiguse poolt tunnustatud või kindlaks määratud varasemate õiguste omajatel” – sealhulgas registreeritud siseriiklike ja ühenduse kaubamärkidega seotud õiguste omajatel – ning avalikel asutustel.
- 39 Sellest järeldub, et põhimõtteliselt on ainult niisugustel varasemate õiguste omajatel, kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht, põhitegevuskoht või elukoht on liidus, õigus selle perioodi jooksul registreerida üks või mitu domeeninime tippdomeeni .eu alla.
- 40 Sellest järeldub ka, et kuna määruse nr 874/2004 artikli 12 lõike 2 kolmas lõik laiendab etapiviisilise registreerimise esimeses osas õigustatud isikute ringi varasemate õiguste litsentsisaajatele, peavad viimased ühtaegu täitma nii liidu territooriumil asumise nõude kui ka olema omaniku asemel kas või osaliselt ja/või ajutiselt asjaomase varasema õiguse omajad.
- 41 Määruste nr 733/2002 ja nr 874/2004 eesmärkidega oleks nimelt vastuolus, kui varasema õiguse omajal, kellele see õigus küll täielikult kuulub, kuid kes ei täida liidu territooriumil asumise nõuet, oleks võimalik teatav .eu domeeninimi enda kasuks registreerida isiku kaudu, kelle puhul on täidetud liidu territooriumil asumise nõue, kuid kes ei ole isegi osaliselt ja/või ajutiselt asjaomase õiguse omaja.

- 42 Neid järeldusi kinnitavad nii liidu õigusaktid kui ka Euroopa Kohtu praktika, mis annavad aimu mõistete „litsentsisaaja” ja „litsents” ulatusest, ilma neid mõisteid kaubamärgivaldkonnas sõnaselgelt määratlemata.
- 43 Esiteks näeb direktiivi 89/104 artikli 8 lõige 1 ette, et kaubamärk võib olla litsentsi objektiks kõikide või osade kaupade või teenuste osas, mille jaoks ta on registreeritud. Nii on liidu seadusandja ette näinud, et niisuguse litsentsi võib näiteks anda eeskätt selleks, et litsentsisaaja saaks kaubamärki kasutada kaupade või teenuste turustamiseks.
- 44 Vastavalt nimetatud artikli lõikele 2 võib selle kaubamärgi omanik kasutada kaubamärgist tulenevaid õigusi litsentsisaaja suhtes, kes rikub mõnd litsentsilepingu tingimust. Sellest sättest tuleneb, et lisaks litsentsilepingu kestusele võivad need lepingutingimused puudutada kaubamärgi kasutusviisi, seda, mis laadi kaupade või teenuste jaoks litsents antakse, territooriumi, kus kaubamärki võib kasutada, või litsentsisaaja poolt selle kaubamärgi all valmistatavate kaupade või pakutatavate teenuste kvaliteeti.
- 45 Sellega seoses on sama direktiivi artikli 5 lõigetes 1 ja 2 sätestatud, et kaubamärgiomanikul on ainuõigus, mis võimaldab tal keelata kõikidel kolmandatel isikutel ilma tema nõusolekuta kasutada kaubandustegevuse käigus, s.o ärielistel eesmärkidel (vt selle kohta 29. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-96/09 P: Anheuser-Busch vs. Budějovický Budvar, EKL 2011, lk I-2131, punkt 144), identset või sarnast tähist teatavate kaupade ja teenuste jaoks ning teatavatel tingimustel.
- 46 Euroopa Kohus on juba otsustanud et kõnealune ainuõigus nähti ette selleks, et anda kaubamärgi omanikule võimalus kaitsta oma erihuvisid kaubamärgi omanikuna, s.o tagada, et kaubamärk saaks täita oma ülesandeid, ning seega tuleb seda õigust lubada kasutada ainult juhul, kui tähise kasutamine kolmanda isiku poolt kahjustab või võib kahjustada kaubamärgi ülesandeid. Kaubamärgi selliste ülesannete hulka ei kuulu mitte ainult kaubamärgi peamine ülesanne tagada tarbijatele kauba või teenuse päritolu, vaid ka muud ülesanded, nagu eeskätt asjaomase kauba või teenuse kvaliteedi tagamine või teabe, investeringute ja reklaamiga seotud ülesanded (vt 18. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-487/07: L'Oréal jt, EKL 2009, lk I-5185, punkt 58, ja 23. märtsi 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-236/08-C-238/08: Google France ja Google, EKL 2010, lk I-2417, punktid 75 ja 77).
- 47 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et litsentsi andmisega annab kaubamärgiomanik litsentsisaajale litsentsilepingu tingimustega ettenähtud ulatuses õiguse kasutada kaubamärki selle kaubamärgiga antud ainuõigustest tulenevatel eesmärkidel, ehk õiguse kasutada kaubamärki kaubanduslikel eesmärkidel kooskõlas sellele omaste ülesannetega ning iseäranis peamise ülesandega, milleks on tagada tarbijatele asjaomase kauba või teenuse päritolu.
- 48 Teiseks oli Euroopa Kohtul 23. aprilli 2009. aasta otsuses kohtuasjas C-533/07: Falco Privatstiftung ja Rabitsch (EKL 2009, lk I-3327) võimalus analüüsida teenuste osutamise lepingu ja litsentsilepingu erisusi intellektuaalomandiõiguse raames. Sellega seoses nentis ta nimetatud kohtuotsuse punktides 29 ja 30, et samal ajal kui mõiste „teenus” tähendab vähemalt seda, et see lepingupool, kes teenust osutab, teostab tasu eest mingit kindlat tegevust, ei sisalda leping, millega intellektuaalomandiõiguse omaja annab lepingu teisele poolele loa seda õigust tasu eest kasutada, niisuguse tegevuse teostamist.
- 49 Sellest järeldub, et niisugune leping, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas ning millega „litsentsisaajaks” nimetatud lepingupool kohustub tegema tasu eest mõistlikke pingutusi, et esitada taotlus .eu domeeninime registreerimiseks ja see registreerimine saavutada, sarnaneb pigem teenuste osutamise lepingule kui litsentsilepingule.
- 50 See on veelgi enam nii olukorras, kus asjaomane leping ei anna litsentsisaajale mingit õigust kasutada sellele domeeninimele vastavat kaubamärki kaubanduslikel eesmärkidel kooskõlas kaubamärgile omaste ülesannetega, vaid kinnitab, et domeeninimi, mille litsentsisaaja vastavalt oma kohustusele registreerib, jääb litsentsiandja ainuomandisse, ning näeb ette, et litsentsisaaja ei kasuta seda domeeninime viisil, mis on vastuolus asjaomase lepingu tingimustega.

- 51 Selles osas omab vähe tähtsust asjaolu, et niisugune leping täpsustab, et selle eesmärk on eelkõige võimaldada litsentsisaajal registreerida domeeninimi enda nimel, kuid litsentsiandja arvel, kui see võimalus ei teeni muud eesmärki kui võimaldada lepingupoolel täita oma kohustus registreerida tasu eest üks või mitu asjaomast domeeninime ja kui see võimalus on nimetatud kohustuse suhtes puhtalt täiendavat laadi. Lisaks, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 49 ja 53, ei viita luba registreerida kaubamärk .eu domeeninimena kuidagi sellele, et asjaomase kaubamärgi omanik oleks teisele lepingupoolele andnud õiguse seda kaubamärki kasutada kaubanduslikel eesmärkidel kooskõlas sellele omaste ülesannetega.
- 52 Sellest järeldub, et niisugust lepingut, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, ei saa käsitada litsentsilepinguna kaubamärgiõiguse tähenduses. Seetõttu ei saa lepingupoolt, kelle ülesanne on registreerida asjaomase kaubamärgi omaniku jaoks teatav .eu domeeninimi, pidada „varasemate õiguste litsentsisaajaks” määruse nr 874/2004 artikli 12 lõike 2 kolmanda lõigu tähenduses.
- 53 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 874/2004 artikli 12 lõike 2 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus asjaomane varasem õigus on kaubamärgist tulenev õigus, ei hõlma mõiste „varasemate õiguste litsentsisaajad” isikut, kellele asjaomase kaubamärgi omanik on andnud üksnes loa registreerida tema enda nimel, kuid kaubamärgiomaniku arvel nimetatud kaubamärgiga identne või sarnane domeeninimi, ilma et sellel isikul oleks siiski lubatud kasutada asjaomast kaubamärki kaubanduslikel eesmärkidel kooskõlas sellele omaste ülesannetega.

Teise küsimuse analüüs

- 54 Esimesele küsimusele antud vastust arvestades ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

- 55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Komisjoni 28. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 874/2004, millega kehtestatakse tippdomeeni .eu rakendamise ja kasutamise üldeeskirjad ning selle registreerimise põhimõtted, artikli 12 lõike 2 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus asjaomane varasem õigus on kaubamärgist tulenev õigus, ei hõlma mõiste „varasemate õiguste litsentsisaajad” isikut, kellele asjaomase kaubamärgi omanik on andnud üksnes loa registreerida tema enda nimel, kuid kaubamärgiomaniku arvel nimetatud kaubamärgiga identne või sarnane domeeninimi, ilma et sellel isikul oleks siiski lubatud kasutada asjaomast kaubamärki kaubanduslikel eesmärkidel kooskõlas sellele omaste ülesannetega.

Allkirjad